

Довідка
про творчий внесок старшого наукового співробітника
відділу експериментального проектування землекористування
«Інноваційний центр» Інституту землекористування
Національної академії аграрних наук України
Харитоненка Романа Андрійовича
у циклі наукових праць «Ключові заходи із землеустрою в забезпеченні
спроможності територіальних громад: межі, обмеження, моніторинг, оцінка»

При підготовці циклу наукових праць Харитоненком Р. А. проведено системне дослідження ключових заходів із землеустрою в забезпеченні спроможності територіальних громад, зокрема, проблем встановлення (відновлення) меж населених пунктів і терitorій територіальних громад, класифікації режимоутворюючих об'єктів та обмежень на прикладі водних об'єктів. Актуалізовано методичні підходи до встановлення екологотехнологічних обмежень при формуванні екологотехнологічних груп орних земель.

Найбільш вагомими результатами досліджень Харитоненка Р. А., що відображені у циклі наукових праць є, зокрема, вперше обґрунтовані претендентом науково-методичні рекомендації із розроблення проектів землеустрою щодо встановлення меж терitorій територіальних громад, із визначенням етапності розроблення таких проектів землеустрою, сформульована методологія розроблення проектів землеустрою щодо встановлення меж терitorій територіальних громад, розроблений відповідний стандарт підприємства.

Удосконалено класифікацію режимоутворюючих водних об'єктів, навколо чи вздовж яких встановлюється обмеження у використання земель і земельних ділянок, шляхом формування детальнішої ніж існуюча – 4-рівневої класифікації режимоутворюючих водних об'єктів. Обґрунтовано наукові підходи до формування класифікації обмежень у використанні земель навколо та вздовж водних об'єктів, що дає змогу практичного застосування новосформованої класифікації режимоутворюючих водних об'єктів. Доведено доцільність у додатковому переліку екологотехнологічних обмежень, що стосуються орних земель, які запропоновано ввести до чинного «Переліку обмежень щодо використання земель та земельних ділянок».

Практичне значення одержаних результатів дослідження Харитоненка Р. А. знайшли відображення у науково-аналітичних записках, методичних рекомендаціях до органів у сфері державного управління земельними ресурсами, органам місцевого самоврядування, які можуть бути використані на загальнодержавному і регіональному рівнях.

Представлені в циклі наукових праць результати наукових досліджень на 25 % виконано автором особисто.

У розрізі циклу наукових праць «Ключові заходи із землеустрою у забезпеченні спроможності територіальних громад: межі, обмеження,

моніторинг, оцінка» Харитоненко Р. А. представив – 12 наукових праць, із них 2 монографії у співавторстві, 6 статей (у тому числі 6 статей у наукових фахових виданнях України), 2 матеріали наукових конференцій та 2 охоронних документи на об'єкти права інтелектуальної власності у співавторстві.

При підготовці довідки прореферовано 6 публікацій Харитоненка Р. А.

Загальна кількість публікацій Харитоненка Р. А. – 95 наукових праць, із них 8 монографій у співавторстві, 2 методичних посібника, 37 наукових статей (у тому числі 3 статті у закордонних виданнях проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 34 статей у наукових фахових виданнях України), 44 тези доповідей на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях (із них 7 проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus) та 4 охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності у співавторстві.

Загальний індекс цитування публікацій Харитоненка Р. А. складає 153 (за даними міжнародної наукометричної бази Google-академія), h-індекс = 6 (h-індекс Scopus = 1, h-індекс Web of Science = 1).

Підтверджується відсутність спільніх наукових публікацій та/або реалізації спільніх наукових проектів із представниками держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, із моменту такого визнання.

Матеріали роботи (цикл наукових праць) на присудження премії Президента України для молодих вчених подаються вперше.

Харитоненко Р. А. не отримував премію Верховної Ради України молодим ученим або Національну премію України імені Бориса Патона, і матеріали роботи (цикл наукових праць) на присудження премії Президента України для молодих вчених не містять наукові результати, які увійшли до подань на зазначені нагороди.

Заступник директора з наукової
роботи Інституту землекористування
НААН України, д.е.н., проф.,
академік НААН

Шаміль ІБАТУЛІН

Довідка
про творчий внесок наукового співробітника відділу експериментального
проектування землекористування «Інноваційний центр»
Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України
Дороша Андрія Йосиповича
у циклі наукових праць «Ключові заходи із землеустрою в забезпеченні
спроможності територіальних громад: межі, обмеження, моніторинг, оцінка»

При підготовці циклу наукових праць Дорошем А. Й. запропоновано логічно-смислову модель управління землекористуванням, яка визначає об'єкт і суб'єкт управління територіально-просторовим розвитком, у котрій на відміну від існуючих, об'єктом управління є саме територіально-просторова система, що виконує роль базису сталого землекористування та складається з процесів, вимірів, структур, ресурсів і цілей розвитку.

Доведено, що управління землекористуванням територіальних громад має базуватись зокрема на залученні жителів громад до прийняття планувальних рішень. Відповідно запропоновано теоретико-методологічні підходи до залучення жителів територіальної громади до прийняття планувальних рішень у контексті просторового розвитку громади шляхом вдосконалення інституціоналізації цього процесу. Такі підходи забезпечують реалізацію вимог законодавства про участь громадськості у прийнятті рішень і вільний доступ до інформації про стан довкілля.

Дорош А. Й. досліджував взаємодію розвитку землеустрою в умовах вторгнення і збройної агресії та розробив концепцію користування чутливою геопросторовою інформацією на державному рівні у частині надання доступу до даних, як відкритих, так і з обмеженими рівнями доступу, у зв'язку із чим ним запропоновано класифікувати способи використання, рівні чутливості, регламенти доступу, а також визначено способи відображення чутливої інформації.

У рамках циклу праць досліджено проблематику управління, раціонального використання та охорони ресурсів громади й обґрунтовано необхідність розроблення Програми раціонального використання та охорони земельних та інших природних ресурсів громади як ефективного інструменту для визначення, опису, аналізу, класифікації, оцінки та планування використання ресурсів громади.

Виходячи з того, що управління та раціональне використання ресурсів громади, зокрема земельних, потребує їх оцінки, претендентом обґрунтовано загальні вимоги до розробки технічної документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок територіальних громад відповідно до чинної методики.

У зв'язку з необхідністю автоматизації процесу моніторингу земель запропоновано концепцію, вимоги до технічного завдання та план заходів щодо розробки і впровадження системи моніторингу земель та контролю якості ґрунтів.

Практичне значення одержаних результатів досліджень Дороша А. Й. полягає в обґрунтуванні методологічних підходів і науково-методичних рекомендацій, які можуть бути використані землевпорядними організаціями для виконання робіт із землеустрою, а органами місцевого самоврядування – з метою контролю якості виконання таких робіт.

Представлені в циклі наукових праць результати наукових досліджень на 30 % виконано автором особисто.

У розрізі циклу наукових праць «Ключові заходи із землеустрою у забезпеченні спроможності територіальних громад: межі, обмеження, моніторинг, оцінка» Дорош А. Й. представив – 33 наукових праці, з них 3 монографії у співавторстві, 18 статей (у тому числі 4 статті у закордонних виданнях проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 14 статей у наукових фахових виданнях України), 5 матеріалів наукових конференцій та 7 охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності у співавторстві.

При підготовці довідки прореферовано 10 публікацій Дороша А.Й.

Загальна кількість публікацій Дороша А. Й. – 76 наукових праць, з них 9 монографій у співавторстві, 2 методичних вказівки, 29 наукових статей (у тому числі 6 статей у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 23 статті у наукових фахових виданнях України), 29 тези доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях (з них 3 проіндексовано у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus) та 7 охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності у співавторстві.

Загальний індекс цитування публікацій Дороша А.Й., складає 153 (за даними міжнародної наукометричної бази Google-академія), h-індекс = 7 (h-індекс Scopus = 1, h-індекс Web of Science = 1).

Підтверджується відсутність спільніх наукових публікацій та/або реалізації спільніх наукових проектів із представниками держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, з моменту такого визнання.

Матеріали роботи (цикл наукових праць) на присудження премії Президента України для молодих вчених подаються вперше.

Дорош А. Й. не отримував премію Верховної Ради України молодим ученим або Національну премію України імені Бориса Патона, і матеріали роботи (цикл наукових праць) на присудження премії Президента України для молодих вчених не містять наукові результати, які увійшли до подань на зазначені нагороди.

Заступник директора з наукової
роботи Інституту землекористування
НААН України, д.е.н., проф.,
академік НААН

Шаміль ІБАТУЛЛІН

Довідка
про творчий внесок молодшого наукового співробітника відділу
експериментального проєктування землекористування «Інноваційний центр»
Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України
Деркульського Романа Юрійовича

у циклі наукових праць «Ключові заходи із землеустрою в забезпеченні
спроможності територіальних громад: межі, обмеження, моніторинг, оцінка»

При підготовці циклу наукових праць Деркульським Р. Ю. проведено системне дослідження проблеми визначення ключових заходів із землеустрою для забезпечення спроможності територіальних громад в умовах децентралізації в Україні, а також правового режиму воєнного стану та післявоєнного відновлення; запропоновано ключові заходи, публікації щодо яких включено до циклу наукових праць.

Деркульським Р. Ю. проведено глибокий аналіз і сформульовано науково-методичні рекомендації з розробки проектів землеустрою щодо встановлення (zmіни) меж адміністративно-територіальних одиниць (району, села, селища, міста і району у місті), запропоновано основні вимоги до складання відповідного проекту землеустрою та врахування при цьому положень Генеральних планів населених пунктів. Вперше розроблено методологію здійснення стратегічної екологічної оцінки заходів, запропонованих у документації із землеустрою, на рівні територіальних громад.

Деркульським Р. Ю. поглиблено теоретико-методологічні засади встановлення обмежень навколо зелених зон у населених пунктах, удосконалено та поглиблено положення класифікації режимоутворюючих водних об'єктів, навколо чи вздовж яких встановлюється обмеження у використанні земель та земельних ділянок та наукові підходи до формування класифікації обмежень у використанні земель навколо та вздовж водних об'єктів. Удосконалено концептуальні засади формування системи раціонального сільськогосподарського землекористування в умовах трансформації земельних відносин, які на відміну від існуючих, ґрунтуються на положенні, що такі системи мають формуватися на трьох рівнях: національному, регіональному та місцевому, на основі таких принципів як: екологічність, адаптивність, біогенність, варіативність тощо, із використанням ландшафтного підходу до організації сільськогосподарського землекористування в територіальних громадах.

Доведено, що заходи Програми раціонального використання та охорони земельних та інших природних ресурсів громади можуть зумовлювати коригування заходів документу державного планування вищого рівня (наприклад, стратегії розвитку територіальної громади), оскільки управління земельно-ресурсними (земельно-майновими) комплексами має стратегічний характер і повинно бути узгоджене зі стратегіями суспільного розвитку вищого рівня.

Практичне значення одержаних результатів дослідження Деркульського Р. Ю. полягає в обґрунтуванні підходів, рекомендацій і заходів, які використовуються та в подальшому можуть ширше впроваджуватися органами місцевого самоврядування в процесі формування і підтримання спроможності територіальних громад, а також проведення зваженої екологічної, земельної, лісової політики на місцевому рівні.

Представлені в циклі наукових праць результати наукових досліджень на 25 % виконано автором особисто.

У розрізі циклу наукових праць «Ключові заходи із землеустрою у забезпеченні спроможності територіальних громад: межі, обмеження, моніторинг, оцінка» Деркульський Р. Ю. представив – 15 наукових праць, з них 1 монографія у співавторстві, 9 статей (у тому числі 2 статті у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 7 статей у наукових фахових виданнях України), 4 матеріалів наукових конференцій та 1 охоронний документ на об'єкти права інтелектуальної власності у співавторстві. При підготовці довідки прореферовано 13 публікацій Деркульського Р. Ю.

Загальна кількість публікацій Деркульського Р. Ю. – 36 наукових праць, із них 5 монографій у співавторстві, 14 наукових статей (у тому числі 2 статті у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 12 статей у наукових фахових виданнях України), 14 тез доповідей на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях (з них 1 проіндексована у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus) та 3 охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності у співавторстві.

Загальний індекс цитування публікацій Деркульського Р. Ю. складає 30 (за даними міжнародної наукометричної бази Google-академія), h-індекс = 3.

Підтверджується відсутність спільніх наукових публікацій та/або реалізації спільніх наукових проектів із представниками держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, з моменту такого визнання.

Матеріали роботи (цикл наукових праць) на присудження премії Президента України для молодих вчених подаються вперше.

Деркульський Р. Ю. не отримував премію Верховної Ради України молодим ученим або Національну премію України імені Бориса Патона, і матеріали роботи (цикл наукових праць) на присудження премії Президента України для молодих вчених не містять наукові результати, які увійшли до подань на зазначені нагороди.

Заступник директора з наукової
роботи Інституту землекористування
НААН України, д.е.н., проф.,
академік НААН

Шаміль ІБАТУЛЛІН

Довідка
про творчий внесок фахівця відділу експериментального проектування
землекористування «Інноваційний центр» Інституту землекористування
Національної академії аграрних наук України
Братінової Марії Володимирівної
у циклі наукових праць «Ключові заходи із землеустрою в забезпеченні
спроможності територіальних громад: межі, обмеження, моніторинг, оцінка»

При підготовці циклу наукових праць Братіновою М. В. проведено дослідження проблеми оцінювання земель сільськогосподарського призначення. Оцінка землі у цьому контексті – один із заходів із землеустрою й інструмент управління, який обумовлює потребу у високоякісних даних і відповідній аналітичній структурі, щоб провадити належну економічну та земельну політику, сприяти реформам, здійснювати моніторинг і контроль за використанням земель землекористувачами і землевласниками, своєчасно сплачувати земельний податок, оцінити збитки від військових дій.

Запропоновано запровадити технологічні підходи та методи збору даних при оцінюванні земель сільськогосподарського призначення, такі як: використання відомостей Державного земельного кадастру та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно; застосування дистанційного зондування Землі; машинне навчання та штучний інтелект; агроскаутинг; вибіркові опитування землекористувачів та землевласників. Методи дослідження пропонується використовувати як комплексно, так й індивідуально.

Проаналізовано особливості зміни вартості земельних ресурсів в умовах геополітичних та економічних викликів, ринок земель визнається однією з ключових рушій розвитку сектору сільського господарства та відіграє невід'ємну роль у формуванні продовольчої безпеки країни.

Практичне значення одержаних результатів дослідження Братінової М. В. полягає в обґрунтуванні підходів, методів, рекомендацій та інструментів, які можуть бути використані органами державного управління в процесі оцінювання земель сільськогосподарського призначення.

Представлені в циклі наукових праць результати наукових досліджень на 20 % виконані автором особисто.

У циклі наукових праць «Ключові заходи із землеустрою в забезпеченні спроможності територіальних громад: межі, обмеження, моніторинг, оцінка» Братіновою М. В. представлено – 4 наукових праці, з них 1 монографія у співавторстві, 3 статті (у тому числі 1 статті у закордонних виданнях проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 2 статті у наукових фахових виданнях України).

При підготовці довідки прореферовано 1 публікацію Братінової М. В. Загальна кількість публікацій Братінової М. В. – 21 наукових праць, із них 2 монографії у співавторстві, 5 наукових статей (у тому числі 2 статті у закордонних виданнях проіндексованих у базах даних Web of Science Core

Collection та/або Scopus, 3 статті у наукових фахових виданнях України), 14 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях (з них 4 проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus).

Загальний індекс цитування публікацій Братінової М. В. складає 3 (за даними міжнародної наукометричної бази Google-академія), h-індекс = 1 (h-індекс Scopus = 1).

Підтверджується відсутність спільних наукових публікацій та/або реалізації спільних наукових проектів із представниками держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, з моменту такого визнання.

Матеріали роботи (цикл наукових праць) на присудження премії Президента України для молодих вчених подаються вперше.

Братінова М. В. не отримувала премію Верховної Ради України молодим ученим або Національну премію України імені Бориса Патона, і матеріали роботи (цикл наукових праць) на присудження премії Президента України для молодих вчених не містять наукові результати, які увійшли до подань на зазначені нагороди.

Заступник директора з наукової
роботи Інституту землекористування
НААН України, д.е.н., проф.,
академік НААН

Шаміль ІБАТУЛЛІН